

Сьогодні
09.12.2024

*Урок
№27*

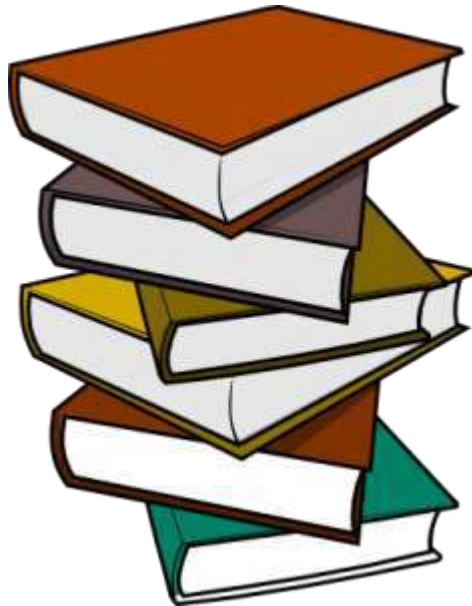
**Іван Франко.
«Розвивайся ти, високий дубе...»**

Мета: поглибити знання учнів про життєвий і творчий шлях Івана Франка; ознайомити учнів із філософською і громадянською поезією І. Франка, пояснити використання біблійних мотивів і образів, умовність художнього світу легенд і притч у збірці; розвивати зв'язне мовлення учнів, уміння висловлювати власні роздуми, асоціативне мислення учнів, творчу уяву, вміння давати стислі та логічні відповіді на питання; виховувати інтерес і шанобливе ставлення до художніх творів.

Очікувані результати: учень/учениця ознайомлений/а з біографією І. Франка, знає основні етапи його творчості, пояснює внесок поета в українську літературу, мистецтво та суспільство; аргументовано зіставляє художній текст із життєвим досвідом; умотивовує свої літературні вподобання; толерантно обстоює власну позицію, звертає увагу на спільні і різні думки учасників дискусії; унаочнює та візуалізує почуте повідомлення (самостійно або з допомогою вчителя), використовуючи різні засоби (схеми, таблиці, тощо) для відтворення змісту, структурування навчальної інформації; висловлює свої міркування про здобутий естетичний досвід; характеризує порушені в художніх текстах проблеми.

Слухай вчителя уважно
І веди себе поважно.
Щоб зуміли все зробити
Та все добре зрозуміти.

На уроці не гукайте,
Завжди руку піднімайте.
Там, де шум і крик буває,
Працездатності немає.

Сьогодні
09.12.2024

Перевірка домашнього завдання

Сьогодні
09.12.2024

Повідомлення теми уроку

Сьогодні на уроці ми будемо
говорити про творчість **Івана Франка**.
**Прочитаємо його поезію «Розвивайся
ти, високий дубе...».**

Сьогодні
09.12.2024

Актуалізація опорних знань

Який факт із життя Т. Шевченка вам
найбільше запам'ятався?

Як Тараса Шевченка викупили
з кріпацтва?

Хто такий ліричний герой? Чи можна його
ототожнювати з автором вірша?

*Не мовчи, коли, гордо пишаючись,
Велегласно брехня гомонить,
Коли, горем чужим утішаючись,
Зависть, наче оса та, бринить,
І сичить клевета, мов гадюка
в корчи, — не мовчи.*

Іван Франко

Сьогодні
09.12.2024

Виконай завдання

Перейди за покликанням
<https://cutt.ly/BwtVSi34> або
зіскануй QR-код і переглянь
мультфільм «Нобелівська
премія для Франка». 2 серія
«Книга-мандрівка. Україна»,
а також ознайомся з
додатковими відомостями
про письменника.

Іван Франко — один із найвидатніших представників нашого народу. Якщо хтось із науковців визначав би рейтинг життєписів митців, то біографія Франка (за багатьма показниками!) упевнено очолила б перелік переможців. **Іван Франко — перший український письменник, який зумів заробляти на життя своїми творами.** Він перший, хто поєднав українську вишиванку з елегантним європейським костюмом. Він — перший голова першої української політичної партії.

Івана Франка називають **українським Doctor universalis, «академією наук» та «університетом»** в одній особі. Франко-поет — автор **10 прижиттєвих збірок віршів**, до яких увійшло понад пів тисячі окремих творів. Усього Іван Франко написав майже 6000 творів. **Франко переклав українською мовою твори майже 200 авторів із 14 мов і 37 національних літератур.** Особиста бібліотека письменника налічувала орієнтовно **12 тисяч книг.**

У чому ж секрет такої працездатності? Можливо, у способі життя. Сім'я письменника жила за принципом «у здоровому тілі здоровий дух». Іван Франко вмивався холодною водою, виконував вправи з гантелями і довго гуляв. **Діти Франка відвідували заняття в спортивному товаристві «Сокіл-Батько».** Вони захоплювалися гімнастикою, фехтували, каталися на лижах, професійно грали у футбол і теніс. Сини Тарас і Петро викладали фізкультуру в гімназіях, написали низку праць з фізичного виховання і спорту.

Зіскануй QR-код або перейди за покликанням, що подані в завданні 1 на сторінці 65, і дізнайся більше про митця, зокрема й в проєкті «Франко від А до Я».

Сьогодні
09.12.2024

Індивідуальна робота

Запиши три найцікавіші, на твій
погляд, факти з життя
Івана Франка.

Сьогодні
09.12.2024

Цікаві факти про життя Івана Франка

МАЛИЙ МИРОН.

Уже в ранньому дитинстві Іван Франко (тоді ще «малий Мирон», як називала його мама, Марія з шляхетного роду Кульчицьких) відчував нестримний потяг до мандрів. Одного разу, зовсім маленьким, він рушив ген далеко за рідне село у пошуках залізних стовпів, що підпирають небо — «навстрічу сонцю золотому».

ФРАНКО-МАНДРІВНИК:

Мандрівки — улюблене заняття Івана Франка, поруч із рибальством та збиранням грибів (незрідка усі ці три справи поєднувалися, особливо під час відпочинку в Карпатах).

Сьогодні
09.12.2024

Цікаві факти про життя Івана Франка

ЛІСОВА ДУША. Франко з дитинства найбільше любив мандрувати та відпочивати на лоні природи. Особливо він любив гуляти по лісу. Під могутніми Радичевим та Панщизняним лісами у Нагуєвицькій Слободі він народився і зростав: дихав свіжим подихом лісу, зазірав у таємничі хащі, блукав лісовими стежками. Він жив лісом і — принаймні чималу частку свого життя — жив у лісі, був його органічною частинкою. Франко писав, що ліс — це його «церква», де він відчував присутність Бога, тож не випадково його називали «лісова душа». «В той ліс як часто я літав думками, / Коли було нестерпно між людьми...», — зізнавався письменник у поемі «Лісова ідилія». Ліс був для нього більше, ніж ландшафтом; це був простір дитинства, мрії, творчості, роздумів, відпочинку та любовних зустрічей.

Сьогодні
09.12.2024

Цікаві факти про життя Івана Франка

РИБАЛКА. «Ловля риб — це моя пристрасть», — писав Франко. Рибалити ходив з друзями, знайомими, колегами з редакції і по перу, місцевими селянами, а також зі своєю сім'єю. Найбільше любив ловити рибу сітями і саком. На вудку ловити не любив. Часто лапав її просто руками. Рибальський кошик Франка був багатий і різноманітний: раки, пструги (річкова форель), слижі, бабки, клени, окуні, карасі, плотиці, пересипці, щупаки (щуки), коропи, в'юни-мнюхи, карасі, піскарі, яльці, лящі і навіть головатиці (велика риба з родини лососевих).

Сьогодні
09.12.2024

Цікаві факти про життя Івана Франка

ПІОНЕР ГУЦУЛЬСЬКИХ АТЕН. Пізніше у своїх карпатських мандрах письменник особливо облюбував Криворівню — високогірне село на Гуцульщині, куди майже щоліта приїздив з родиною в 1901–1914 роках. Мешкав спершу в місцевого різьбяр Василя Якіб'юка, а згодом — у пароха Криворівні.

Сьогодні
09.12.2024

Вправа «Крісло автора»

КРИСЛО АВТОРА

Сьогодні
09.12.2024

Прочитай поезію Івана Франка «**РОЗВИВАЙСЯ ТИ, ВИСОКИЙ ДУБЕ...**»

Розвивайся ти, високий дубе,
Весна *красна* буде! епітет
Розпадуться пута віковії,
Прокинуться люди.
Розпадуться пута віковії,
Тяжкії кайдани, епітет
Непобіджена злими ворогами
Україна встане.
Встане славна мати Україна,
Щаслива і вільна, епітет
Від Кубані аж до Сяну-річки
Одна, нероздільна.
Щезнуть межі, що помежували
Чужі між собою,
Згорне мати до себе всі діти

Теплою рукою. епітет
«Діти ж мої, діти *нещасливі*, епітет
Блудні сиротята,
Годі ж бо вам в сусід на usługі
Свій вік коротати!
Піднімайтесь на *святеє діло*, епітет
На щирую дружбу,
Та щоби ви чесно послужили
Для матері службу.
Чи ще ж то ви мало наслужились
Москві і ляхові?
Чи ще ж то ви мало наточились
Братерської крові?
Пора, діти, добра поглядати
Для власної хати,
Щоб ґаздою, не слугою

Сьогодні
09.12.2024

Прочитай поезію Івана Франка «**РОЗВИВАЙСЯ ТИ, ВИСОКИЙ ДУБЕ...**»

Перед світом стати!»
Розвивайся ти, високий дубе,
Весна красна буде!
Гей, уставаймо, єднаймося,
Українські люди!
Єднаймося, братаймося
В товариство чесне,
Хай братерством,
щирими трудами
Вкраїна воскресне!

Намалюй і опрацюй схему
«Символи вірша “Розвивайся ти, високий
дубе...”» за поданими твердженнями:

- 1) дуб — символ могутності й мужності;
- 2) весна в природі — пробудження українського народу;
- 3) боротьба за мрію про власну нероздільну державу;
- 4) мати — Україна.

Перейди за QR-кодом чи покликанням, що подані в завданні 1 на сторінці 65, і прослухай козацьку пісню, а також прочитай додаткові відомості про дуб і виконай завдання.

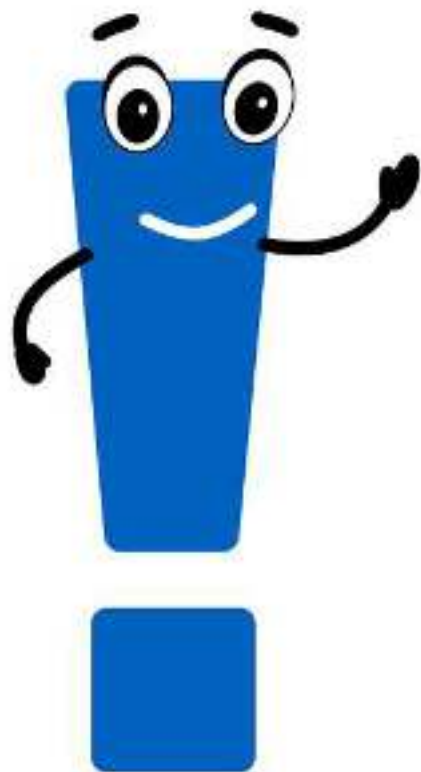

Зверни увагу на те, що у вірші І. Франка Україна має риси, властиві образу міфологічної Діви-войовниці. За бажання підготуй невелику презентацію «Образ Діви-войовниці у світовій культурі».

Довідка: Образ Діви-войовниці має глибоке коріння. Ще давні греки створювали цікаві оповідки про Геракла та войовничих амазонок, які мешкали біля Чорного моря. Давні германці шанували міфічних дів-войовниць — валькірій. У «Повісті минулих літ» також є згадки про амазонок; археологи пишуть про зброю в похованнях скіф'янок; візантійський патріарх Никифор (VII ст.) залишив записи про жінок-войовниць, що загинули під час облоги Константинополя. Київська княгиня Ольга на чолі своїх загонів захищала рідну землю від агресивних сусідів... А козачка, коли її чоловік воював, ставала берегинею не лише своїм дітям (порівняйте з текстом вірша І. Франка), а й хазяйкою маєтностей і захисницею від загарбників.

Сьогодні
09.12.2024

Ознайомся

«Розвивайся ти, високий дубе...» — **ліричний твір**. Йому притаманні емоційність, схвильованість, особлива задушевність. У такому творі відображають думки, почуття, переживання, настрої.

У ліриці є образ **ліричного героя**, якого не можна ототожнювати з автором. Іноді їхні позиції збігаються, іноді — ні.

У вірші «Розвивайся ти, високий дубе...» відображено заповітну мрію ліричного героя щодо пробудження національної свідомості народу, його віри в світле майбутнє своєї нації.

Отже цей твір упевнено можна називати **громадянською лірикою**.

Сьогодні
09.12.2024

Ознайомся

Громадянська лірика — поетичні твори,
присвячені проблемам суспільного життя.

Сьогодні
09.12.2024

Виконай завдання

Сформулюй мотив вірша

«Розвивайся ти,
високий дубе...».

Чому твір

актуальний і досі?

Чому у вірші «Розвивайся ти,

високий дубе...» Україна

постає як Діва-войовниця?

Сьогодні
09.12.2024

Прочитай рядки з твору Тараса Шевченка «І мертвим, і живим, і ненарожденним...». Поміркуй і поясни, що, на твій погляд, спільне, а що відмінне в рядках Івана Франка й Тараса Шевченка.

Обніміте ж, брати мої,
Найменшого брата —
Нехай мати усміхнеться,
Заплакана мати.
Благословить дітей своїх
Твердими руками
І діточок поцілує
Вольними устами.

І забудеться срамотня
Давня година,
І оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, не вечерній
Тихо засіяє...
Обніміться ж, брати мої.
Молю вас, благаю!

Розглянь зображення,
створене під впливом
подій сучасної російсько-
української війни. Як ти
розумієш його символічне
значення?

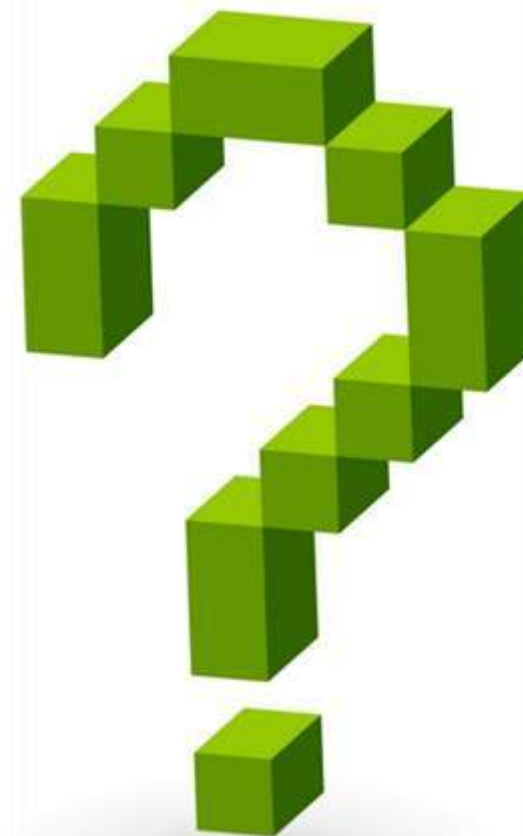

Сьогодні
09.12.2024

Творча робота

Яким ти уявляєш образ
України?
Проілюструй його.

Сьогодні
09.12.2024

Пояснення домашнього завдання

**Підручник, с. 61-65 читати,
переказувати
Хай щастить!**

Сьогодні
09.12.2024

Рефлексія. Вправа «Печиво від совенят»

Найкраще
мені
вдалося...

Я хотів би
дізнатися
про...

Вдома я
розкажу
про...

Сьогодні
на уроці
я навчився/
навчилася...

Урок
завершую з
настроєм...